

Republika Hrvatska
Osnovna škola Zmajevac
Sportska 2a, Zmajevac

MJERE POVEĆANJA SIGURNOSTI I PROTOKOLI POSTUPANJA

Zmajevac, travanj 2025.

SADRŽAJ

I. UVOD 3

II. NAČELA DEŽURSTVA 4

III. ULAZAK RODITELJA I DRUGIH STRANAKA U ŠKOLU 6

IV. POSTUPANJA U SLUČAJU BOLESTI ILI OZLJEDE UČENIKA 7

V. POSTUPANJA U SLUČAJEVIMA NASILJA 10

VRŠNJAČKI SUKOB I VRŠNJAČKO NASILJE 10

TIM ZA KOORDINIRANJE AKTIVNOSTI U SLUČAJEVIMA NASILJA U ŠKOLI 11

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU VRŠNJAČKOG SUKOBA 11

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU VRŠNJAČKOG NASILJA 12

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU ELEKTRONIČKOG NASILJA 13

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SUMNJE I/ILI SAZNANJA O SEKSUALNOM NASILJU NAD DJETETOM 15

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA UČENICIMA OD STRANE ODRASLE OSOBE U ŠKOLI (UČITELJA, RODITELJA, DRUGIH ZAPOSLENIKA ŠKOLE, NEPOZNATIH OSOBA) 17

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNANJA ILI SUMNJE NA NASILJE/ZLOSTAVLJANJE I ZANEMARIVANJE U OBITELJI 17

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILNOG PONAŠANJA ODRASLE OSOBE NAD ODRASLOM OSOBOM U ŠKOLI 19

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA ZAPOSLENICIMA ŠKOLE OD STRANE UČENIKA ŠKOLE I/ILI UNOŠENJA OPASNIH PREDMETA U ŠKOLU 19

VI. PROTOKOL POSTUPANJA U SLUČAJU SAMOOZLJEĐIVANJA

I/ ILI SUICIDALNIH NAMJERA UČENIKA 21

POSTUPANJE ŠKOLE U SITUACIJI SAZNANJA DA SE UČENIK SAMOOZLJEĐUJE 21

POSTUPANJE ŠKOLE U SITUACIJI SAMOOZLJEĐIVANJA U ŠKOLI ili NA TERENSKOJ NASTAVI 22

POSTUPANJE ŠKOLE U SITUACIJI ŠIRENJA SNIMKE SAMOOZLJEĐIVANJA 22

POSTUPANJE ŠKOLE U SITUACIJI GRUPNOG I/ILI SERIJSKOG SAMOOZLJEĐIVANJA 23

POSTUPANJE ŠKOLE U SITUACIJI SAZNANJA O SUICIDALNIM MISLIMA, PLANOVIMA I/ILI POKUŠAJIMA UČENIKA 23

VII. PROVEDBENI PLAN EVAKUACIJE U SLUČAJU POTRESA

PLAN EVAKUACIJE

VIII. POSTUPANJE ŠKOLE U KRIZNIM SITUACIJAMA 25

KRIZA I KRIZNI DOGAĐAJ 25

KRIZNI TIM ŠKOLE 25

SMJERNICE ZA POSTUPANJE U KRIZNIM SITUACIJAMA 25

TIM ZA PSIHOLOŠKE KRIZNE INTERVENCIJE U SUSTAVU ODGOJA I OBRAZOVANJA 25

IX. SLUŽBENA ZABILJEŠKA O DOGAĐAJU I POSTUPANJU 27

X. PRILOZI 28

1. Kako razgovarati s učenikom o nasilju? 28

2. Kako razgovarati s učenikom u situaciji samoozljeđivanja i/ili suicidalnih namjera? 29

I. UVOD

Mjere povećanja sigurnosti i protokoli postupanja interni su dokument OŠ Zmajevac, a odnose se na prevenciju mogućih situacija povećanog rizika, kao i na postupanje u konkretnim situacijama s ciljem zaštite učenika i svih zaposlenika koji o njima skrbe u procesu odgoja i obrazovanja. Protokolom su opisana načela dežurstva, ulazak roditelja i stranaka u školu, obuhvaćene su situacije postupanja u slučaju bolesti ili ozljede učenika, vršnjačkog sukoba, vršnjačkog nasilja, elektroničkog nasilja, nasilja odrasle osobe nad djetetom, obiteljskog zanemarivanja i zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja i zlostavljanja, nasilja djece nad odraslima i nasilja odrasle osobe nad drugom odraslom osobom, postupanja u slučaju saznanja da se učenik samoozljeđuje, samoozljeđivanja učenika u školi ili na terenskoj nastavi, širenja snimke samoozljeđivanja, saznanja o suicidalnim mislima ili planovima učenika te postupanja u kriznoj situaciji.

Protokol se temelji na pozitivnim zakonskim i podzakonskim propisima Republike Hrvatske, Ustavu Republike Hrvatske te Konvenciji o pravima djeteta. Obveza zaštite prava učenika propisana je Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN, br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20 i 151/22). Čl. 70. navedenoga Zakona propisuje: Učitelji, nastavnici, stručni suradnici i ostali radnici u školskim ustanovama dužni su poduzimati mjere zaštite prava učenika te o svakom kršenju tih prava, posebice o oblicima tjelesnog ili duševnog nasilja, spolne zlouporabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja učenika, odmah obavijestiti ravnatelja škole koji je to dužan javiti tijelu socijalne skrbi, odnosno drugom nadležnom tijelu.

Način postupanja učitelja, stručnih suradnika i ravnatelja u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te obveza prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima regulirani su sljedećim dokumentima:

- a) Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN, br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20 i 151/22),
- b) Kaznenim zakonom (NN, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18 i 126/19),
- c) Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji (NN, br. 70/17),
- d) Zakonom o elektroničkim medijima (NN, br. 111/21),
- e) Pravilnikom o načinu postupanja odgojno obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima (NN, br 132/ 2013),
- f) Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjera (NN, br. 94/15, 3/17),
- g) Pravilnikom o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju (NN, br. 24/15),
- h) Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima (Vlada RH, 2024),
- i) Protokolom o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece (Vlada RH, 2014),
- j) Protokolom o pokretanju psiholoških kriznih intervencija u sustavu odgoja i obrazovanja (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2015),
- k) Protokolom o postupanju u slučaju seksualnog nasilja (Vlada RH, 2023.),
- l) Protokolom o postupanju u slučaju nasilja u obitelji (Vlada RH, 2019.)

II. NAČELA DEŽURSTVA

1. Zadaće dežurnih učitelja/stručnih suradnika su:

- a) dežurni učitelj/stručni suradnik odgovoran je za sigurnost učenika
- b) upućuje učenike na poštivanje kućnog reda škole i primjereno međusobno ophođenje
- c) u blagovaonici usmjerava učenike na manire pristojnog ponašanja za stolom
- d) intervenira u slučaju sukoba i/ili ugroze sigurnosti učenika
- d) o izvanrednim događajima i poduzetim aktivnostima piše izvješće ravnatelju

2. Ulazak učenika u školu

U OŠ Zmajevac: škola će biti otključana za ulazak učenika od 6,50 do 7,20, a za izlazak učenika od 12,20 do 12,35 i od 14,10 do 14,25. U međuvremenu, škola će biti zaključana. Iznimku čine učenici razredne nastave koji imaju manji broj sati i koji će u nazočnosti učitelja biti pušteni iz škole te će se škola ponovno zaključati. Ugrađena je elektromagnetska brava i zaposlenici ulaze s karticama s chipom. Na kraju dana, vrata se dodatno zaključavaju ključem. Za izlazak koristi se tipka za otvaranje vrata. U slučaju da tipka ne radi, postoji sigurnosna tipka zelene boje na zidu, desno od izlaza, na kojoj je potrebno razbiti staklo u slučaju potrebe.

U PŠ Novi Beždan: škola će biti otključana za ulazak učenika od 7,00 do 7,20, a za izlazak učenika i ulazak druge smjene od 12,15 do 12,30 i izlazak od 17,35 do 17,50. U međuvremenu, škola će biti zaključana. Iznimku čine učenici koji imaju manji ili veći broj sati i koji će u nazočnosti učitelja biti pušteni iz škole te će se škola ponovno zaključati. Za evakuaciju mogu se koristiti ulazna vrata kao i izlaz preko kuhinje.

U PŠ Suza i PŠ Kotlina: škola će biti otključana za ulazak učenika od 7,45 do 8,00, a za izlazak učenici će u nazočnosti učitelja biti pušteni iz škole te će se škola ponovno zaključati.

Učenici odlažu presvučenu odjeću i obuću u ormariće/vješalice i sami odlaze do razreda u kojem imaju nastavu.

Na ulazu u školu je osoba koja dežura.

3. Veliki odmori

Učitelji dežuraju u blagovaonici i na hodnicima: Učitelji dežuraju prema rasporedu dežurstva.

Mali odmori

Učitelji dežuraju na hodnicima za vrijeme malih odmora prema utvrđenom rasporedu.

4. Odlazak učenika kući

Učenike nakon nastave iz učionice do garderobe/vješalice i izlaza prati učitelj koji je u razredu imao zadnji sat. Učitelj provjerava jesu li svi učenici napustili učionicu, čeka da se preobuku te ih prati do izlaza iz škole. Dežurstvo učitelja završava nakon što zadnji učenik napusti školsku zgradu i učitelj isprati školski autobus.

6. Dežurstvo učitelja s učenicima koji ne pohađaju neki od izbornih predmeta

Osoba koja je prema rasporedu dežurna s učenicima, s njima boravi u za to predviđenoj učionici/prostoru u vrijeme kada njihov razred ima izbornu nastavu koju oni ne pohađaju.

III. ULAZAK RODITELJA I DRUGIH STRANAKA U ŠKOLU

Radi sigurnosti učenika i nesmetanog odvijanja nastave, roditelji i stranke ulaze u Školu u dogovorenom terminu sastanka ili uz pravovremenu najavu. Djelatnik Škole preuzima stranku na glavnome ulazu te nakon sastanka prati stranku iz Škole.

U slučaju održavanja roditeljskog sastanka, učitelj prisutne roditelje dočekuje na ulazu škole, vodi do učionice i upisuje ih u listu koja je prilog knjizi evidencije. Nakon završetka roditeljskog sastanka učitelj prati roditelje do izlaza.

Studenti koji dolaze na hospitacije u školu upisuju se u knjigu evidencije (na ulazu u školu), dobivaju bedž s oznakom „STUDENT“ te ih preuzima mentor na glavnom ulazu.

IV. POSTUPANJA U SLUČAJU BOLESTI ILI OZLJEDE UČENIKA

1. U slučaju bolesti ili ozljede učenika u školi, zbrinjavanje provodi učitelj koji održava taj nastavni sat. Na terenskoj nastavi zbrinjavanje učenika provodi učitelj koji se zatekao na mjestu događaja.
2. U slučaju lakše ozljede (ogrebotina, masnica, kratkotrajno krvarenje iz nosa...) učitelj koji provodi zbrinjavanje treba primijeniti pribor za prvu pomoć koji se nalazi u školi na dostupnim mjestima (prilog 3). Učitelj o ozljedi obavještava roditelje učenika.
3. U slučaju lakše bolesti (glavobolja, prehlada, mučnina, zubobolja...) učitelj ili stručni suradnik će pozvati roditelja koji je dužan doći po dijete u školu. Učiteljima i ostalim djelatnicima škole izričito je zabranjeno samoinicijativno davati lijekove učenicima.
4. U slučaju teže ozljede ili bolesti učitelj ili stručni suradnik koji se nalazi s učenicima treba pozvati Hitnu medicinsku pomoć na broj 112 ili 194 te obavijestiti roditelje, stručne suradnike i ravnatelja škole. Do dolaska roditelja odnosno Hitne medicinske pomoći o učeniku brine učitelj ili stručni suradnik. Učenika do bolnice u vozilu hitne medicinske pomoći prati učitelj dok dežurni učitelj ili stručni suradnik ostaje sa razredom. Ukoliko liječnik hitne medicinske pomoći konstatira da učenik ne ide u bolnicu, učitelj ili stručni suradnik preuzima pisanu potvrdu od liječnika.
5. Ukoliko roditelj/skrbnik nije u mogućnosti osobno doći po dijete, obvezan je poslati pisano dopuštenje u obliku e-pošte na elektroničku adresu škole ili sms porukom, u kojemu izriče dozvolu da njegovo dijete u pratnji druge odrasle osobe (navesti ime i prezime) napusti školu.
6. Učitelj koji je nazočio ozljedi učenika dužan je odmah po događaju dostaviti službenu zabilješku o događaju i postupanju (poglavlje VIII.) ravnateljici i tajništvu škole.
7. S Protokolom o postupanju u slučaju bolesti ili ozljede učenika u školi ili na terenskoj nastavi, potrebno je upoznati roditelje na prvom roditeljskom sastanku.

POJAŠNJENJE:

LAKŠE BOLESTI ILI OZLJEDE

1. Povišena temperatura (više od 37°C, mjereno ispod pazuha ili beskontaktnim toplomjerom)
2. Povraćanje (više puta zaredom)
3. Proljev (više puta za redom)
4. Bol koja traje duže od 60 min (zub, glava, trbuh, grlo, uho i ostalo)

5. Manje ozljede (ogrebotine i posjekotine s krvarenjem, blaža priklještenja (npr. vratima), blaži udarci o podlogu pri padu ili udarom o neki predmet, kraća krvarenja iz nosa, uganuća)

6. Promjene na koži (jači osip, svrbež, promjene boje kože, blaže opekotine)

TEŽE BOLESTI ILI OZLJEDE

1. Gubitak svijesti

3. Epileptični napadaj

4. Astmatični napadaj

5. Jače krvarenje, pad s visine, udarci glavom, prijelomi...

6. Strano tijelo u uhu, oku, nosu

7. Alergijske reakcije (ubodi kukaca, hrana...) – anafilaktički šok

8. Hitna stanja zbog poremećaja ponašanja, mišljenja ili raspoloženja (psihomotorni nemir i agresivnost, suicidalnost, intoksikacija alkoholom ili psihoaktivnim tvarima)

NAPOMENE:

- Osobi koja pruža prvu pomoć djetetu koje krvari zbog mogućnosti doticaja s krvlju, osobito ako se radi o otvorenoj rani, preporuča se nošenje lateks rukavica.
- U slučaju bolesti ili ozljede učenika potrebno je obavijestiti roditelja/skrbnika i uputiti na odlazak liječniku. Naglasiti da je zbog bolesti obavezno razredniku donijeti potvrdu liječnika.
- Razrednik je dužan upoznati ostale odgojno-obrazovne djelatnike s podacima o zdravlju učenika te ih upozoriti ukoliko postoje slučajevi koji zahtijevaju posebnu pozornost (alergije, kronične bolesti...).
- U prostoru škole (vidi prilog 3) postavljeni su ormarići za prvu pomoć s popisom sanitetskog materijala. Sadržaj ormarića čini i obrazac sa stavkama o upotrijebljenom materijalu uz naznaku za koga je sanitetski materijal upotrijebljen, tko ga je upotrijebio i u kojoj situaciji, odnosno iz kojeg razloga. Obrazac ispunjava osoba koja je pružila prvu pomoć.
- Ormarić popunjava voditelj/ica izvannastavne aktivnosti Prve pomoći uz uvid u obrazac evidencije o utrošenom materijalu.
- U slučaju ozljede zaposlenika škole, o događaju je potrebno obavijestiti ravnatelja, tajnika i povjerenika škole za zaštitu na radu. Popis i kontakt brojevi telefona ravnatelja, tajnika te povjerenika škole za zaštitu na radu nalazi se izvješten na oglasnoj ploči u školskoj zbornici.

V. POSTUPANJA U SLUČAJEVIMA NASILJA

VRŠNJAČKI SUKOB I VRŠNJAČKO NASILJE

Nasiljem među djecom i mladima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje među djecom i mladima učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnotežan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinaca).

Nasiljem među djecom i mladima smatra se osobito:

- namjerno uzrokovani fizički napad kao i pokušaj fizičkog napada u bilo kojem obliku, primjerice udaranje, guranje, gađanje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i slično bez obzira je li kod napadnutog djeteta nastupila tjelesna povreda
- psihičko i emocionalno nasilje prouzročeno opetovanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog djeteta ili više djece. Negativni postupci su: ogovaranje, nazivanje pogrđnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u različitim aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli, širenje glasina s ciljem izolacije djeteta od ostalih učenika, oduzimanje stvari ili novaca, uništavanje ili oštećivanje djetetovih stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili na drugi način dovođenje djeteta u podređeni položaj, kao i sva druga ponašanja počinjena od djeteta i mlade osobe (unutar kojih je i spolno uznemiravanje i zlostavljanje) kojima se drugom djetetu namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota
- oponašanje djece s teškoćama u razvoju po određenim karakteristikama, primjerice: oponašanje hoda, govora, tjelesnih karakteristika uzrokovanih invaliditetom i drugi ponižavajući gestikulirajući pokreti koji upućuju na intelektualno, mentalno ili osjetilno oštećenje.

Nasilje među djecom i mladima smatra se i elektroničko nasilje (cyberbullying) kao oblik komunikacijske aktivnosti sa svim elementima verbalnog, socijalnog ili psihološkog nasilja kroz uporabu interneta, e-mailova, web stranica, blogova, videa ili mobilnih telefona i koja služi kako bi se neko dijete ponizilo, zadirkivalo, prijetilo mu se ili ga se teroriziralo na neki drugi način. Cilj elektroničkog nasilja uvijek je povrijediti, uznemiriti ili na bilo koji drugi način naštetiti djetetu, bilo u obliku tekstualnih ili video poruka, fotografija, poziva ili neugodnih komentara. Može ga činiti jedna osoba ili grupa djece.

Elektroničko nasilje obuhvaća:

- slanje anonimnih poruka neprimjerenog sadržaja i korištenje govora mržnje
- poticanje grupnog govora mržnje i verbalnog nasilja na društvenim mrežama
- širenje nasilnih i uvredljivih komentara o drugoj djeci i mladima
- vrijeđanje i davanje pogrđnih imena
- kreiranje internetskih stranica (blogova) koje sadrže priče, crteže, slike i šale na račun druge djece i mladih
- slanje tuđih fotografija te traženje ostalih da ih procjenjuju po određenim karakteristikama
- fotografiranje i snimanje djece s određenim karakteristikama (primjerice invaliditetom) s ciljem njihova izrugivanja
- otkrivanje osobnih informacija o drugima i stavljanje na društvene mreže bez dozvole
- „provaljivanje“ u tuđe e-mail adrese
- slanje zlobnih i neugodnih sadržaja drugima
- prijetnje smrću i druge prijetnje
- izlaganje neprimjerenim sadržajima
- spolno uznemiravanje i spolno mamljenje
- i sve druge oblike elektroničke komunikacija s elementima nasilja među djecom i mladima.

Nasilje podrazumijeva šest definirajućih čimbenika:

- namjera da se drugom nanese šteta ili ozljeda
- intenzitet i trajanje (opetovanost nasilničkog ponašanja)
- moć nasilnika (nerazmjer obzirom na dob, snagu, brojčana nadmoć)

- ranjivost i nemoć žrtve
- manjak podrške
- posljedice

U vršnjačkim sukobima, za razliku od vršnjačkog nasilja, ne postoje elementi navedeni za nasilništvo, učenici ne inzistiraju da mora biti po njihovom, u stanju su slobodno pregovarati, ispričati se ili prihvatiti rješenje u kojem nema pobjednika i poraženog, mogu promijeniti temu i udaljiti se iz situacije u kojoj je došlo do sukoba. U vršnjačkom sukobu učenici ne postupaju s namjerom povređivanja ili nanošenja štete, ne postoji nesrazmjer moći između učenika, nema težih posljedica i učenici mogu dati razloge zašto su u sukobu.

*Nasilje koje se događa u virtualnom okruženju - elektroničko vršnjačko nasilje, specifičan je oblik vršnjačkog nasilja te su za njega raspisane posebne smjernice postupanja škole.

TIM ZA KOORDINIRANJE AKTIVNOSTI U SLUČAJEVIMA NASILJA U ŠKOLI

Svaki radnik odgojno-obrazovne ustanove dužan je prijaviti ravnatelju, odnosno policiji i/ili Hrvatskom zavodu za socijalni rad sumnju ili saznanje o nasilju neovisno o tome je li do sumnje ili saznanja o nasilju došao tijekom ili izvan radnog vremena, odnosno je li se nasilje dogodilo u odgojno-obrazovnoj ustanovi ili izvan nje.

Tim za koordiniranje aktivnosti u slučajevima nasilja u školi čine ravnatelj, stručni suradnik pedagog i knjižničar i po jedan djelatnik Škole iz područnih škola i drugi djelatnici po potrebi, prema odluci ravnatelja. Odluka nakon donošenja vrijedi do povlačenja. Prilikom postupanja, timu se pridružuju razrednici učenika koji su sudionici vršnjačkog sukoba/nasilja. Tim za koordiniranje aktivnosti u slučajevima nasilja u školi obavezan je definirati događaj u skladu s opisima i kriterijima iz Protokola.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU VRŠNJAČKOG SUKOB

U situacijama vršnjačkog sukoba ili saznanja o istom, školski djelatnici obvezni su odmah:

1. Prekinuti sukob između učenika.
2. Povjeriti učenike prvom slobodnom odgojno-obrazovnom djelatniku te o sukobu obavijestiti razrednika i Tim za koordiniranje aktivnosti u slučajevima nasilja.
3. Učitelj i/ili razrednik će obaviti pojedinačne i/ili grupne razgovore sa sukobljenim učenicima. Prilikom razgovora potrebno je svakom učeniku omogućiti iznošenje vlastite perspektive situacije i utjecaja te situacije na njega. S učenicima je potrebno dogovoriti način rješavanja nastalog sukoba (primjerice da se međusobno ispričaju, da jedan drugom nadoknade eventualnu štetu i sl.) i/ili provesti proces medijacije.
4. Razrednik i/ili stručni suradnik će prema procjeni, kada uoči određene obrasce ponašanja, pozvati u školu roditelje/skrbnike učenika koji su sudjelovali u sukobu. Tijekom razgovora roditelje/skrbnike je potrebno informirati o uočenim obrascima ponašanja učenika i dogovoriti i savjetovati ih oko strategija postupanja s ciljem promjene takvih obrazaca ponašanja i pružanja pomoći učeniku.
5. Prema potrebi, učenik će biti uključen u dodatni individualni i/ili grupni pedagoški rad u školi.

6. O poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim opažanjima učitelj, razrednik i/ili stručni suradnik uključeni u koordiniranje aktivnosti u slučaju nasilja vode službene bilješke, kao i odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU VRŠNJAČKOG NASILJA

Školski djelatnici dužni su poduzeti mjere kako bi spriječili vršnjačko nasilje među djecom, zaštititi njihova prava i sigurnost, pružili pomoć i podršku i prevenirali buduća neprihvatljiva ponašanja.

U slučaju saznanja ili sumnje o nasilju među djecom i mladima, odnosno u slučaju svjedočenja djeteta nasilju među djecom i mladima, odgojno-obrazovni radnici i drugi djelatnici škole dužni su:

1. **Odmah prekinuti nasilno ponašanje**, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugog školskog djelatnika i/ili po potrebi pozvati djelatnika policije. U slučaju da je sukob prekinuo djelatnik škole koji nije odgojno-obrazovni radnik, dužan je odmah obavijestiti učitelja ili stručnog suradnika koji poduzima daljnje korake.

2. Učitelj koji je svjedočio ili ima saznanje o nasilju dužan je pružiti pomoć i podršku učeniku koji je doživio nasilje i o tome obavijestiti razrednika i Tim za koordiniranje aktivnosti u slučajevima nasilja (u nastavku Tim), ostale učenike potrebno je povjeriti stručnom suradniku ili slobodnom odgojno-obrazovnom radniku. Učitelj je dužan napisati zabilješku o događaju i postupanju koju predaje članovima Tima (poglavlje VIII.) i ravnatelju.

Ukoliko je učenik povrijeđen u mjeri koja zahtijeva liječničku intervenciju ili pregled ili se prema okolnostima slučaja može razumno pretpostaviti da je intervencija potrebna

- odmah pozvati službu hitne medicinske pomoći. U pratnji učenika liječniku do dolaska djetetovih roditelja ili zakonskih zastupnika je učitelj ili stručni suradnik koji će sačekati liječničku preporuku o daljnjem postupanju.
- osigurati sigurnost djeteta do dolaska roditelja, skrbnika ili osobe kojoj je dijete povjereno na svakodnevnu skrb, a u slučaju njihove odsutnosti do dolaska stručnog radnika područnog ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, a po potrebi i policije

3. Razrednik i/ili stručni suradnik škole obavljaju razgovor s učenikom koji je doživio nasilje.

Prilikom razgovora potrebno je postupati posebno pažljivo, poštujući djetetovo dostojanstvo i pružajući mu potporu u skladu sa psihofizičkim stanjem djeteta.

4. Razrednik i/ili stručni suradnik škole obavljaju razgovor s učenikom koji je izvršio nasilje.

U razgovoru je potrebno omogućiti učeniku da ispriča svoje iskustvo događaja. Potrebno je učeniku ukazati na neprihvatljivost ponašanja i posljedice postupaka te ga savjetovati i poticati u smjeru prihvatljivog ponašanja.

Tijekom razgovora je posebno obratiti pozornost iznosi li dijete neke okolnosti koje bi ukazivale da je dijete žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje. U tom slučaju obavještava se ravnatelj koji je dužan obavijestiti Zavod za socijalni rad, a u slučajevima sumnje na kaznena djela obavještava se i policija i/ili državno odvjetništvo.

5. Razrednik i/ili stručni suradnik obavljaju razgovor s drugim učenicima ili odraslim osobama koje imaju saznanja o događaju nasilja te utvrđuju sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i

vremensko trajanje nasilja. Definiraju prijestup u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima (Vlada RH, 2024).

Ukoliko se radi o saznanjima ili sumnji o počinjenom teškom obliku ili intenzitetu nasilja koje je doživjelo dijete žrtva nasilja, a koje može izazvati traumu i kod druge djece koja su svjedočila nasilju, potrebno je odmah izvijestiti ministarstvo nadležno za obrazovanje koje će u slučaju potrebe osigurati pružanje odgovarajuće stručne psihološke, psihosocijalne ili socijalno-pedagoške pomoći, a po potrebi i druga nadležna tijela.

6. Po prijavljenom nasilju, razrednik u dogovoru sa stručnim suradnikom obavještava roditelje ili skrbnike djece sudionika u događaju/nasilnom sukobu te ih pojedinačno poziva u školu.

U razgovoru ih je potrebno upoznati sa svim činjenicama i okolnostima koje smo doznali i izvijestiti ih o aktivnostima koje će se poduzeti.

Upoznaje ih se s obvezom škole da saznanje ili sumnju na nasilje odmah prijavi policiji i nadležnom područnom uredu Hrvatskog zavoda za socijalni rad na području sjedišta odgojno-obrazovne ustanove radi poduzimanja mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta putem Obrasca iz Priloga ovoga Protokola.

Također, roditeljima ili skrbnicima djeteta žrtve nasilja i djeteta počinitelja nasilja odmah ili što prije daje se obavijest o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći u odgojno-obrazovnoj ustanovi i/ili izvan nje.

7. Ravnatelj škole propisani obrazac o prijavi nasilja upućuje nadležnim tijelima u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima iz ožujka 2024. elektroničkom poštom prema e-adresara nadležnih tijela iz Protokola. Nadležnim tijelima dat će se sve relevantne informacije o sumnji na nasilje među djecom i mladima, ponašanju djeteta u odgojno-obrazovnoj ustanovi i suradnji roditelja s odgojno-obrazovnom ustanovom.

Također, na traženje područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, odgojno-obrazovne ustanove dužne su dostaviti relevantne informacije koje su bitne za procjenu razvojnih rizika i rizika za sigurnost djeteta, kao i za donošenje odluka odnosno određivanje mjera u postupcima za zaštitu osobnih prava i dobrobiti djeteta.

8. Škola će osigurati potrebnu pomoć i pedagošku podršku učenicima uključenim u vršnjačko nasilje te poduzeti sve mjere u svrhu razrješenja vršnjačkog nasilja između učenika te stvaranja pozitivne psihosocijalne klime i međusobne povezanosti u školskoj ustanovi.

9. O poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim opažanjima potrebno je voditi službene zabilješke, kao i odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU **ELEKTRONIČKOG NASILJA**

Elektroničko nasilje je nasilje koje se događa u virtualnom okruženju, a uključuje negativne postupke navedene prema definiciji vršnjačkog nasilja. Cilj elektroničkog nasilja uvijek je povrijediti, uznemiriti ili na bilo koji drugi način naštetiti djetetu, bilo u obliku tekstualnih ili video poruka, fotografija, poziva ili neugodnih komentara. Može ga činiti jedna osoba ili grupa djece.

Obilježja elektroničkog nasilje:

- uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije (mobiteli, računala, tableti i sl.) i interneta
- počinitelj ima namjeru povrijediti žrtvu

- postoji neravnoteža moći između počinitelja i žrtve. To je kod klasičnog nasilja lakše uočiti, ali je teže definirati u virtualnom okruženju. Neravnoteža moći može proizlaziti iz činjenice da vršitelj nasilja često ostaje anonimn, a moć se očituje jer u trenu ima pristup široj publici dok objavljuje materijal koji može nekome nanijeti štetu

- postoji element ponavljanja ili kontinuirane prijetnje. Jednokratni komentari ili prijetnje nazivaju se flaming ili trolling i ne smatraju se elektroničkim nasiljem. Jednokratni trolling koji dolazi od strane više korisnika ili istog korisnika i masovno se dijeli s drugima, prerasta u elektroničko nasilje.

U slučaju saznanja o sumnji na elektroničko nasilje između učenika odgojno-obrazovni djelatnici dužni su:

1. Obavijestiti razrednika i Tim za koordiniranje aktivnosti u slučajevima nasilja.
2. Razrednik i/ili stručni suradnik obavljaju pojedinačne razgovore s učenikom koji je doživio elektroničko nasilje, s vršiteljem/ima elektroničkog nasilja, sa svjedocima elektroničkog nasilja.
3. Razrednik i/ili stručni suradnik poziva roditelje/skrbnike učenika uključene u elektroničko nasilje na individualni razgovor.

U razgovoru ih je potrebno upoznati sa svim činjenicama i okolnostima koje smo doznali i izvjestiti ih o aktivnostima koje će se poduzeti.

Upoznaje ih se s obvezom škole da saznanje ili sumnju na nasilje odmah prijavi policiji i nadležnom područnom uredu Hrvatskog zavoda za socijalni rad na području sjedišta odgojno-obrazovne ustanove radi poduzimanja mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta putem Obrasca iz Priloga ovoga Protokola.

Također, roditeljima ili skrbnicima djeteta žrtve nasilja i djeteta počinitelja nasilja odmah ili što prije daje se obavijest o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći u odgojno-obrazovnoj ustanovi i/ili izvan nje.

4. Ravnatelj škole propisani obrazac o prijavi nasilja upućuje nadležnim tijelima u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima iz ožujka 2024. elektroničkom poštom prema e-adresara nadležnih tijela iz Protokola. Nadležnim tijelima dat će se sve relevantne informacije o sumnji na nasilje među djecom i mladima, ponašanju djeteta u odgojno-obrazovnoj ustanovi i suradnji roditelja s odgojno-obrazovnom ustanovom.

Također, na traženje područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, odgojno-obrazovne ustanove dužne su dostaviti relevantne informacije koje su bitne za procjenu razvojnih rizika i rizika za sigurnost djeteta, kao i za donošenje odluka odnosno određivanje mjera u postupcima za zaštitu osobnih prava i dobrobiti djeteta.

5. Škola će osigurati potrebnu pomoć i pedagošku podršku učenicima uključenim u elektroničko nasilje te poduzeti aktivnosti (predavanja, radionice, projekti) u svrhu senzibilizacije učenika o ponašanju u virtualnom okruženju i prevencije budućih neprimjerenih ponašanja između učenika u virtualnom okruženju.

6. O poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim zapažanjima učitelj, razrednik i/ili stručni suradnik, uključeni u koordiniranje aktivnosti u slučaju nasilja vode službene zabilješke, kao i odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka, koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SUMNJE I/ILI SAZNANJA O SEKSUALNOM NASILJU NAD DJETETOM

Seksualno nasilje je bilo koji seksualni čin, pokušaj ostvarivanja seksualnog čina, neželjeni seksualni komentar ili prijedlog koji je usmjeren protiv osobe i njezine seksualnosti, a koji može počinuti druga osoba bez obzira na odnos sa žrtvom ili stanjem u kojem se nalaze. Karakterizira ga uporaba sile, prijetnje ili ucjene za ugrožavanje dobrobiti i/ili života same žrtve ili njoj bliskih osoba (WHO, 2002.). Najčešći oblici seksualnog nasilja su: a) seksualno uznemiravanje i/ili napastovanje b) seksualno zlostavljanje i/ili prisilne spolne radnje c) silovanje

Odgojno-obrazovni djelatnici su obvezni skrbiti o ostvarivanju prava učenika u slučajevima svih oblika nasilja, senzibilizirati se na pojavu seksualnog nasilja koje doživljavaju maloljetne osobe te poduzeti odgovarajuće mjere radi otkrivanja i prijavljivanja djela seksualnog nasilja relevantnim institucijama koje pružaju pomoć žrtvama seksualnog nasilja:

1. Odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno ponašanje prema učeniku. Ukoliko se radi o događaju seksualnog napastovanja, zlostavljanja, prisilne spolne radnje ili silovanja koji se upravo dogodio, žrtvi je potrebno bez odgode pružiti odgovarajuću pomoć i zaštitu, odnosno pozvati hitnu medicinsku službu.

2. Stručni suradnik pedagog će obaviti razgovor s učenikom.

Razgovor je potrebno provesti na smiren način u sigurnom okruženju, vodeći računa da se učenik ne ispituje i da mu se ne postavljaju sugestivna pitanja, već na smiren način dopustiti učenik da samostalno opiše događaj na način i u opsegu kako to sam/a želi. Tijekom razgovora potrebno je upoznati učenika, na njemu/njoj razumljiv način s daljnjim postupanjem, osobito o tome da je Škola dužna prijaviti nasilje nadležnim tijelima i o daljnjim očekivanim procedurama

3. Djelatnici Škole vode računa da se učenik o događaju ne izjašnjava više puta (po mogućnosti ograničiti razgovor na jedan). Važno je izbjeći veći broj razgovora s različitim osobama odnosno višekratno ispitivanje djeteta u školi.

4. Po saznanju informacije iz koje proizlazi sumnja da je učenik doživio seksualno nasilje ili uznemiravanje (u Školi ili izvan nje), dužnost djelatnika odgojno-obrazovne ustanove je bez odgode obavijestiti ravnatelja.

5. O samom događaju ravnatelj je dužan žurno obavijestiti:

a. roditelje/skrbnike djeteta

b. nadležni Zavod za socijalni rad

c. u slučaju ako su roditelji/skrbnici nedostupni ili postoji sumnja na zlostavljanje od strane istih, obavijestit će se Zavod za socijalni rad

d. policiju ili Državno odvjetništvo RH ako postoje vidljive ozljede ili uznemirenost, poduzeti mjere radi pružanja hitne medicinske pomoći

f. ukoliko se seksualno nasilje dogodilo u školi obavijestiti Ministarstvo znanosti i obrazovanja putem online obrasca za prijavu nasilnog ponašanja koji je dostupan na mrežnim stranicama Ministarstva što žurnije, a najkasnije u roku do 7 dana

g. obavijestiti pravobraniteljicu za djecu

h. obavijestiti pravobraniteljicu za osobe s invaliditetom (ako je žrtva osoba s teškoćama u razvoju) i obavijestiti nadležnog školskog liječnika.

6. Odgojno-obrazovni djelatnik koji vodi razgovor dužan je upoznati žrtvu i njezine roditelje s mogućnostima izvaninstitucionalne ili institucionalne pomoći i potpore. U slučaju teškog oblika i intenziteta nasilja ili uznemiravanja ravnatelj škole može zatražiti od Ministarstva znanosti i obrazovanja potrebnu stručnu psihološku ili socijalno/pedagoško/psihološku pomoć.

7. Ako je počinitelj seksualnog nasilja djelatnik škole potrebno je obavijestiti policiju i/ili državno odvjetništvo i Ministarstvo znanosti i obrazovanja te poduzeti mjere sukladno disciplinskoj odgovornosti počinitelja.

8. Ako je vršitelj seksualnog nasilja drugi učenik i/ili više njih, stručni suradnici će osigurati provedbu savjetovanja za sve uključene sudionike. Neophodno je ukazati učeniku na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja. Tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li učenik neke okolnosti koje bi ukazivale da je i sam žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvijestiti Zavod za socijalni rad. Potrebno je pozvati roditelje/skrbnike učenika koji je počinio nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja djeteta, te ih uputiti na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć. Učenika, na njemu razumljiv i prilagođen način i roditelje obavijestiti o obvezi prijave nadležnom područnom uredu Zavoda, policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu te očekivanim procedurama.

9. O poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama, učitelj, razrednik i /ili stručni suradnik uključeni u koordiniranje aktivnosti u slučaju seksualnog nasilja vode službene zabilješke koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima.

10. Tijekom cijelog postupka voditi računa o zaštiti privatnosti učenika.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA UČENICIMA OD STRANE ODRASLE OSOBE U ŠKOLI (UČITELJA, RODITELJA, DRUGIH ZAPOSLENIKA ŠKOLE, NEPOZNATIH OSOBA)

U slučaju kada postoji sumnja ili je učenik doživio zlostavljanje od strane odrasle osobe u školi (zaposlenika škole, svog roditelja ili roditelja drugog učenika odnosno nepoznate osobe) zaposlenik škole je obvezan:

- odmah pokušati prekinuti nasilno postupanje prema djetetu
- ako u tome ne uspije, odmah pozvati ravnatelja, stručnog suradnika škole ili drugog zaposlenika škole kako bi pokušali prekinuti nasilno postupanje prema djetetu i obavijestiti policiju
- ako je uspio zaustaviti nasilje, djelatnik škole koji se zatekao na licu mjesta ili ima saznanje o nasilju, dužan je pružiti pomoć učeniku koji je doživio nasilje i o tome obavijestiti Tim za koordiniranje aktivnosti u slučaju nasilja. Ostale učenike potrebno je povjeriti prvom slobodnom odgojno-obrazovnom djelatniku.
- ukoliko je učenik povrijeđen u mjeri koja zahtijeva liječničku intervenciju ili pregled ili se prema okolnostima slučaja može razumno pretpostaviti ili posumnjati da su takva intervencija ili pregled potrebni, odmah pozvati službu hitne medicinske pomoći.
- upozoriti osobu koja se ponaša nasilno na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati je o obvezi škole da slučaj prijavi policiji, Hrvatskom zavodu za socijalni rad, Upravnom odjelu za obrazovanje i mladih te Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih.

- o događaju ravnatelj treba obavijestiti policiju, Hrvatski zavod za socijalni rad, Upravni odjel za obrazovanje i mladih te Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih.
- stručni je suradnik dužan obaviti razgovor s djetetom odmah po saznanju o događaju s ciljem normaliziranja osjećaja djeteta i sprječavanja dugoročnih posljedica traume te tijekom razgovora s djetetom voditi službenu zabilježku koju uz ravnatelja potpisuje i stručni suradnik koji je obavio razgovor i razrednik ili druga povjerljiva osoba
- kada stručni suradnik obavi razgovor s djetetom, treba o događaju odmah obavijestiti roditelje djeteta (ili drugog roditelja ako se jedan od roditelja nasilno ponašao u školi prema vlastitom djetetu) i pozvati ih da dijete odvedu kući te ih informirati o eventualnoj potrebi uključivanja djeteta i roditelja u savjetovanje i stručnu pomoć u školi ili izvan škole
- u slučaju da je dijete ozlijeđeno ili postoji sumnja da bi moglo biti ozlijeđeno, treba ga odvesti na liječnički pregled, pri čemu s njim u pratnji ide roditelj (ako je dostupan) ili predstavnik škole ili Zavoda za socijalnu rad.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNAJNA ILI SUMNJE NA NASILJE/ZLOSTAVLJANJE I ZANEMARIVANJE U OBITELJI

Nasilje u obitelji je (Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, NN 36/2024):

1. primjena fizičke sile uslijed koje nije nastupila tjelesna ozljeda
  2. tjelesno kažnjavanje ili drugi načini ponižavajućeg postupanja prema djeci
  3. psihičko nasilje koje je kod žrtve prouzročilo povredu dostojanstva
- tjelesno nasilje, zlostavljanje ili izrabljivanje
  - tjelesno kažnjavanje ili drugi načini ponižavajućeg postupanja prema djeci
  - psihičko nasilje koje je kod žrtve prouzročilo povredu dostojanstva ili uznemirenost
  - spolno uznemiravanje i zlouporabe
  - ekonomsko nasilje kao zabrana ili onemogućavanje korištenja zajedničke ili osobne imovine, raspolaganja osobnim prihodima ili imovine stečene osobnim radom ili nasljeđivanjem, onemogućavanje zapošljavanja, uskraćivanje sredstava za održavanje zajedničkog kućanstva i za skrb o djeci
  - zanemarivanje ili nehajno postupanje
  - zanemarivanje potreba osobe s invaliditetom ili osobe starije životne dobi koje dovodi do njezine uznemirenosti ili vrijeđa njezino dostojanstvo i time joj nanosi tjelesne ili duševne patnje.

Odgojno-obrazovni djelatnici dužni su poduzimati mjere zaštite prava djeteta te o svakom kršenju tih prava, posebice o oblicima tjelesnog ili duševnog nasilja, spolne zlouporabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja, izrabljivanja ili svjedočenja nasilnom ponašanju nekog člana obitelji odmah obavijestiti razrednika i Tim za koordiniranje aktivnosti u slučaju nasilja.

1. Ako se učenik sam obrati učitelju, obaviti razgovor s učenicom na način da ga se sasluša i pruži podrška (prilog).
2. Nakon razgovora s učenicom, učitelj o saznanjima obavještava stručne suradnike i ravnatelja.

3. Ravnatelj ili stručni suradnici i/ili razrednik obavlja razgovor s učenikom te ga/ju upoznaju s postupcima koje je škola dužna poduzeti sa svrhom zaštite njegove/njezine sigurnosti i dobrobiti.

4. Razrednik i/ili stručni suradnik poziva roditelja za kojeg se ne sumnja da je počinitelj nasilja na razgovor.

U razgovoru s roditeljem potrebno je upoznati ga sa saznanjima o nasilju u obitelji, upozoriti na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati o zakonskoj obvezi škole da o saznanjima pošalje obavijest nadležnim ustanovama s ciljem zaštite sigurnosti i dobrobiti djeteta.

5. Nakon provedenih pojedinačnih razgovora s djetetom i sa roditeljem, ravnatelj šalje obavijest Zavodu za socijalni rad o saznanjima o nasilju u obitelji (je li dijete zlostavljano od jednog ili oba roditelja ili postoji sumnja na takvo zlostavljanje, ...), policiji, timu školske medicine, Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, Upravnom odjelu za obrazovanje i mladih, nadležnom Ministarstvu.

6. O poduzetim aktivnostima i provedenim razgovorima potrebno je voditi službene bilješke koje uz ravnatelja potpisuje razrednik i stručni suradnik, odnosno učitelj koji je obavio razgovor. Bilješke se na zahtjev dostavljaju nadležnim tijelima.

7. Ukoliko se radi o osobito teškom obliku, intenzitetu ili dužem vremenskom trajanju nasilja u obitelji, koje je izazvalo traumu, savjetovati se sa drugim stručnim tijelima o načinu postupanja i pomoći djetetu žrtvi nasilja u obitelji u okviru odgojno-obrazovne ustanove, kao i izvan nje.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILNOG PONAŠANJA ODRASLE OSOBE NAD ODRASLOM OSOBOM U ŠKOLI

U slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe (djelatnika škole, roditelja učenika, nepoznate osobe) prema drugoj odrasloj osobi u školi (djelatniku škole ili roditelju učenika) ili u slučaju saznanja da odrasla osoba u prostor škole unosi oružje ili druge predmete koji mogu ugroziti zdravlje i sigurnost osoba i imovine u školi, djelatnik škole obavezan je:

1. Pokušati odmah prekinuti nasilno ponašanje, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugog školskog djelatnika i pozvati policiju.
2. Upozoriti osobu koja se nasilno ponaša na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i zatražiti od nje da napusti prostor škole. Ukoliko je opasan predmet vatreno ili hladno oružje, odmah pozvati policiju.
2. Djelatnik škole koji se zatekao na licu mjesta ili ima saznanje o unošenju opasnih predmeta u školu o tome obavještava ravnatelja i stručne suradnike.
3. Ravnatelj škole o nasilnom događaju ili informaciji o unošenju opasnih predmeta u školu obavještava policiju, Zavod za socijalni rad, Upravni odjel za obrazovanje i mladih.
4. O događaju i poduzetim aktivnostima učitelj, razrednik i /ili stručni suradnik uključeni u koordiniranje aktivnosti u slučaju nasilja vode službene zabilješke koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima.

POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU **NASILJA PREMA ZAPOSLENICIMA ŠKOLE OD STRANE UČENIKA ŠKOLE** I/ILI UNOŠENJA OPASNIH PREDMETA U ŠKOLU

U slučaju da je djelatnik škole doživio nasilje (fizičko i/ili psihičko) ili prijetnju nasiljem u stvarnom ili virtualnom okruženju od strane učenika škole ili u slučaju saznanja da učenik u prostor škole unio oružje ili druge predmete koji mogu ugroziti zdravlje i sigurnost osoba i imovine u školi, potrebno je:

- 1) a) U slučaju nasilja i prijetnje nasiljem, obavijestiti razrednika i Tim za koordiniranje aktivnosti u slučajevima nasilja.
- b) U slučaju saznanja da je učenik u školu unio oružje i/ili opasne predmete, zatražiti od učenika da mu preda opasan predmet i obavijestiti Tim za koordiniranje aktivnosti u slučajevima nasilja koji će obavijestiti policiju. Ukoliko se radi o vatrenom ili hladnom oružju, odmah obavijestiti policiju.
- 2) Ravnatelj i/ili stručni suradnik će po saznanju o događaju obaviti razgovor s učenikom u prisutnosti razrednika.
- 3) Ravnatelj i/ili stručni suradnik će pozvati roditelje/skrbnike učenika na razgovor. U razgovoru ih je potrebno upoznati sa svim činjenicama i okolnostima koje smo doznali i izvijestiti ih o aktivnostima koje će se poduzeti. Upoznaje ih se s obvezom škole da šalje obavijesti nadležnim ustanovama. Također ih obavještava o eventualnim potrebnim oblicima savjetodavne stručne pomoći i podrške u školi ili izvan nje za učenika i roditelje.
- 4) S obzirom na utvrđene okolnosti i činjenice te uzimajući u obzir psihofizičko stanje djeteta i ranije ponašanje, prema učeniku se mogu izreći odgovarajuće pedagoške mjere u skladu s Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjera.
- 5) Ravnatelj škole o nasilnom događaju ili prijetnji nasiljem obavještava Zavod za socijalni rad, Upravni odjel za ured za obrazovanje i mladih i policiju. Ako je riječ o prijetnjama nasiljem, o nasilju u školi ili unošenju oružja ili opasnih predmeta u školu, zbog čega je škola uključila i policiju, u takvim situacijama je potrebno prvo usmeno, a zatim i pisanom bilješkom (na propisanom obrascu) izvijestiti Upravni odjel za obrazovanje i mladih te Ministarstvo znanosti i obrazovanja.
- 6) Prema potrebi učenik će biti uključen u dodatni individualni i/ili grupni rad (pedagoška ili psihološka pomoć) u školi ili izvan škole u dogovoru s roditeljima/skrbnicima.
- 7) U slučaju da nasilnom ponašanju u prostoru škole svjedoče drugi učenici, a nasilno ponašanje je neuobičajeno rijetko i intenzivno te može rezultirati traumatiziranjem svjedoka, ravnatelj je dužan zatražiti stručnu pomoć za te učenike (npr. Tim za psihološke krizne intervencije).
- 8) O događaju, poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama učitelj, razrednik i /ili stručni suradnik uključeni u koordiniranje aktivnosti u slučaju nasilja vode službene zabilješke, kao i odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima

VI. PROTOKOL POSTUPANJA U SLUČAJU SAMOOZLJEĐIVANJA I/ ILI SUICIDALNIH NAMJERA UČENIKA

POSTUPANJE ŠKOLE U SITUACIJI SAZNANJA DA SE UČENIK SAMOOZLJEĐUJE

SAZNANJE O SAMOOZLJEĐIVANJU

a) U situaciji kada učitelj primijeti kako učenik ima porezotine/opekotine/razderotine po rukama i/ili na drugim vidljivim dijelovima tijela po završetku nastavnog sata obavještava stručne suradnice o svojim zapažanjima.

b) U situaciji kada se učenik povjerio učitelju da se samoozljeđuje, učitelj provodi individualni razgovor s učenikom.

O događaju i postupanjima učitelj je dužan napisati službenu zabilješku (poglavlje VIII.) koju će predati stručnim suradnicima.

RAZGOVOR S UČENIKOM - ako se učenik povjerio učitelju da se samoozljeđuje, učitelj provodi individualni razgovor s učenikom prema smjernicama za razgovor (prilog 2 a). Tijekom razgovora važno je ostati pribran i omogućiti učeniku privatnost (prilog 2 b). Učitelj upućuje učenika školskom psihologu ili pedagogu.

PROCJENA RIZIKA - Psiholog ili pedagog provodi razgovor s učenikom. Prikuplja zapažanja razrednika i drugih učitelja o funkcioniranju učenika i eventualnim promjenama u ponašanju. Daljnje postupanje ovisi o stupnju procijenjenog rizika samoozljeđivanja/suicidalnosti. Važno je voditi računa o povjerljivosti.

ODLUKA O OBAVJEŠTAVANJU RODITELJA

a) **DA** - Stručni suradnik tijekom razgovora priprema učenika na obavještavanje roditelja. S učenikom dogovara način razgovora s roditeljima odnosno dijeljenja informacija.

b) **NE** - Roditelje ne obavještavati ako postoji rizik zlostavljanja, u tom slučaju obavijestiti nadležni Zavod za socijalni rad. Roditeljima se ne dijele nikakve informacije prije postupanja i povratne informacije Zavoda za socijalni rad.

UPUĆIVANJE U VANJSKE INSTITUCIJE – Psiholog ili pedagog obavještava školsku liječnicu o samoozljeđivanju učenika i dogovara upućivanje u vanjske institucije (redovni ili hitni termin psihijatra). Donosi se odluka o potrebi kontaktiranja Zavoda za socijalni rad.

PODRŠKA PSIHologa – Prema potrebama funkcionalna analiza ponašanja, izrada sigurnosnog plana, ponovljene procjene rizika, intervencija, praćenje.

SURADNJA i RAZMJENA INFORMACIJA između stručnih suradnika, razrednika, učitelja, roditelja, školske liječnice i psihijatra. Voditi računa o povjerljivosti.

POSTUPANJE ŠKOLE U SITUACIJI SAMOOZLJEĐIVANJA U ŠKOLI ILI NA TERENSKOJ NASTAVI

1. **TKO ZBRINJAVA?** - U slučaju samoozljeđivanja učenika u školi ili na terenskoj nastavi, zbrinjavanje učenika provodi učitelj/stručni suradnik koji se zatekao na licu mjesta.

2. **SANIRANJE OZLJEDE** - U slučaju lakše ozljede potrebno je primijeniti pribor za prvu pomoć koji se nalazi u školi na dostupnim mjestima.

3. HITNI BOLNIČKI/PSIHIJATRIJSKI PRIJEM - U slučaju teže ozljede ili stanja (uznemirenosti) učenika potrebno je pozvati Službu hitne medicinske pomoći. Obavijestiti roditelje, ravnateljicu i stručne suradnice škole.

4. RAZGOVOR S UČENIKOM - Učitelj provodi razgovor s učenikom, nasamo, prema smjernicama za razgovor (prilog 2.a) Tijekom razgovora važno je ostati pribran. Učitelj upućuje učenika školskom psihologu ili socijalnom pedagogu te ih obavještava o provedenom razgovoru. O događaju i postupanjima učitelj je dužan napisati službenu zabilješku (poglavlje VIII.) koju će predati ravnatelju i stručnim suradnicima najkasnije sljedećeg dana.

5. PODRŠKA PSIHologa -provodi razgovor s učenikom, procjenu rizika samoozljeđivanja /suicidalnosti, obavještava školsku liječnicu, priprema učenika za razgovor s roditeljima, prati učenika.

6. ODLUKA O KONTAKTIRANJU Zavoda za socijalni rad i/ili policije, primjerice ukoliko postoji opasnost od ozljeđivanja drugih

7. PRIPREMA POVRATKA UČENIKA U ŠKOLU – praćenje i suradnja razrednika, stručnih suradnika i učitelja

POSTUPANJE ŠKOLE U SITUACIJI ŠIRENJA SNIMKE SAMOOZLJEĐIVANJA

UTVRĐIVANJE OKOLNOSTI SITUACIJE - učitelj, razrednik ili stručni suradnik provodi razgovor/e sa učenicima koji šire snimku samoozljeđivanja. O događaju i postupanjima učitelj je dužan napisati službenu zabilješku (poglavlje VIII.) koje će predati stručnim suradnicima najkasnije sljedećeg dana.

RAZGOVOR S UČENIKOM - ako je na snimci samoozljeđivanja učenik naše škole potrebno je obaviti razgovor s njim, kao i daljnje postupke prema protokolu za situaciju saznanja da se učenik samoozljeđuje.

PRIJAVA SADRŽAJA objavljenog na društvenoj mreži ili aplikaciji prema uputama MUP-a: Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske - Kako prijaviti sadržaj objavljen na društvenoj mreži/aplikaciji

PROCJENA POTREBA/RIZIKA - stručni suradnici procjenjuju potrebe učenika/razrednog odjela s jedne strane i rizik od širenja emocionalne zaraze Emocionalna zaraza – kako si? s druge strane i donose odluku o poduzimanju intervencija u svrhu edukacije i podrške na individualnoj ili grupnoj razini.

POSTUPANJE ŠKOLE U SITUACIJI GRUPNOG I/ILI SERIJSKOG SAMOOZLJEĐIVANJA

Radi velikog rizika od širenja emocionalne zaraze (Emocionalna zaraza – kako si?), kod pojave grupnog ili serijskog samoozljeđivanja NE provoditi grupne intervencije, grupnu (psiho)edukaciju učenika ili učitelja na temu samoozljeđivanja. Postupati individualno prema Protokolu postupanja u situaciji saznanja da se učenik samoozljeđuje ili Protokolu postupanja u situaciji samoozljeđivanja u školi.

POSTUPANJE ŠKOLE U SITUACIJI SAZNAJJA O SUICIDALNIM MISLIMA, PLANOVIMA I/ILI POKUŠAJIMA UČENIKA

SAZNAJJE O SUICIDALNIM MISLIMA/PLANOVIMA/POKUŠAJIMA UČENIKA

- a. U situaciji kada je učenik povjerio učitelju da ima suicidalne misli, učitelj provodi individualni razgovor s učenikom prema smjernicama za razgovor.
- b. Ukoliko likovni izričaj ili pisani oblici (sastavci, zadaćnice...) ukazuju na postojanje depresivnih i suicidalnih ideja ili su uznemirujući po sadržaju, učitelj će o tome obavijestiti psihologa ili socijalnog pedagoga, koji će provesti razgovor s učenikom.
- c. U situaciji kada učitelj dobije informaciju od druge djece ili neke treće strane kako određeni učenik ima suicidalne misli ili planove o tome će obavijestiti psihologa ili socijalnog pedagoga koji će razgovarati s učenicima.

O događaju i postupanjima učitelj je dužan napisati službenu zabilješku koje će predati stručnim suradnicima.

ODLUKA O OBAVJEŠTAVANJU RODITELJA

- a) DA - Stručni suradnik tijekom razgovora priprema učenika na obavještavanje roditelja. S učenikom dogovara način razgovora s roditeljima odnosno dijeljenja informacija.
- b) NE - Roditelje ne obavještavati ukoliko postoji rizik zlostavljanja, u tom slučaju obavijestiti nadležni Zavod za socijalni rad.

UPUĆIVANJE U VANJSKE INSTITUCIJE – s obzirom na procjenu situacije psiholog i/ili socijalni pedagog obavještava školsku liječnicu o suicidalnim idejama učenika i dogovara upućivanje u vanjske institucije (redovni ili hitni termin psihijatra).

PODRŠKA PSIHOLOGA/ PEDAGOGA – Prema potrebama praćenje i intervencija

SURADNJA, RAZMJENA INFORMACIJA stručnih suradnika, razrednika, učitelja, roditelja, školske liječnice i psihijatra. Voditi računa o povjerljivosti.

VII. PROVEDBENI PLAN EVAKUACIJE U SLUČAJU POTRESA

Potres je iznenadna i kratkotrajna vibracija tla uzrokovana urušavanjem stijena (urušni potres), magmatskom aktivnošću (vulkanski potres) ili tektonskim poremećajima (tektonski potres) u litosferi i dijelom u Zemljinu plaštu. Mjesto nastanka potresa u dubini Zemlje naziva se žarište (fokus) ili hipocentar potresa. Ono može biti neposredno ispod površine pa sve do dubine od 750 kilometara (potres s dubljim žarištem do sada nije zabilježen). Potresne vibracije šire se od hipocentra na sve strane progresivnim elastičnim potresnim valovima (potresni valovi). Najbrži su longitudinalni valovi (lat. *undae primae* ili P-valovi), koji osciliraju u smjeru širenja, stežući i rastežući materijal kroz koji prolaze. Transverzalni valovi (lat. *undae secundae* ili S-valovi) vibriraju okomito na smjer širenja, 1,7 puta su sporiji od P-valova, a šire se samo kroz čvrste stijene. Dugi valovi (lat. *undae longae* ili L-valovi) najsporiji su, čine ih kružna i vodoravna komponenta, a djelovanje im je slabo. Potres je najjači u epicentru (mjesto na površini Zemlje neposredno iznad hipocentra) i u njegovoj najbližoj okolici (epicentralno područje). Krivulja ovisnosti trajanja putovanja potresnoga vala do pojedinoga mjesta u epicentralnoj udaljenosti naziva se hodokrona.

Snaga potresnog udarca ovisi o dubini hipocentra, udaljenosti epicentra, značajkama tla (u čvrstim stijenama potres je slabiji nego u nevezanom tlu), prisutnosti podzemne vode, čvrstoći građevina i drugom.

Sve to upućuje na važnost što bolje pripremljenosti svih koji borave u zgradama OŠ Zmajevac i zgradama područnih škola (PŠ Novi Beždan, PŠ Suza i PŠ Kotlina). Najvažnije je ostati pribran, miran i slijediti upute svojih nadređenih kako bismo svi iz mogućih situacija izašli bez ozljeda i neželjenih posljedica.

ZA UČENIKE

ZA VRIJEME NASTAVE

1. Ukoliko se dogodi potres za vrijeme trajanja nastave, a nalazite s u učionici, dok traje potres i trešnja, stanite uz dulji zid učionice. Odmaknite se od staklenih površina ili od visokih predmeta, ormara i slično.
2. Ukoliko niste u mogućnosti stati uz zid, čučnite ispod klupe.
3. Zaštitite glavu jaknom, rukama ili torbom, da vas padajući dijelovi ne bi ozlijedili, u slučaju urušavanja stropa.
4. Ne napuštajte zgradu dok traje potres.
5. Nakon smirivanja trešnje, učitelji će vas odvesti, evakuacijskim putem na zbornu mjesto.
6. Učenici se ne preobuvaju, samo uzimaju svoje jakne i bržim koracima slijedi evakuacija iz školske zgrade na sigurno mjesto, tzv. zbornu mjesto.
7. Na zbornom mjestu mirno slušajte upute učitelja i ostanite u grupi.
8. Nemojte koristiti mobilne telefone za kontakte s ostalim članovima obitelji, jer će kontakt uspostaviti učitelji.
9. Ne napuštajte zbornu mjesto. Učitelji moraju znati gdje se nalazite.
10. Ne pokušavajte sami odlaziti svojim kućama, pričekajte upute učitelja o povratku u učionice ili odlazak kućama.

ZA VRIJEME RUČKA U BLAGOVAONICI ŠKOLE

1. Ukoliko se dogodi potres za vrijeme ručka za učenike, učenici će se stati uza zid okrenuti licem prema zidu, odmaknuti od staklenih površina.
2. Nakon smirivanja trešnje, dežurni učitelji će vas odvesti evakuacijskim putem na zbornu mjesto.

ZA VRIJEME BORAVKA U ŠKOLSKOJ SPORTSKOJ DVORANI

1. Ako se dogodi potres za vrijeme boravka u dvorani, udaljite se od zidova sa staklenim površinama i stanite uz zidove bez prozora.
2. Zaštitite glavu da vas padajući dijelovi ne bi ozlijedili. Voditi računa da iznad glave ne bude dijelova pričvršćenih na zidu.
3. Nakon smirivanja trešnje, učitelji će vas odvesti evakuacijskim putem na zbornu mjesto.

ZA VRIJEME DOLASKA U ŠKOLU

1. Ukoliko se dogodi potres za vrijeme vašeg dolaska u školu ostanite mirni i odmaknite se od objekata koji bi se mogli srušiti, stanite i pričekajte da trešnja prestane.
2. Odmaknite se od rubova kuća da na vas ne bi pali crijepovi ili komadi žbuke.
3. Pokrijte glavu torbom, debljom odjećom ili rukama da se zaštitite od mogućih padajućih predmeta.
4. Mirno pričekajte da potres prestane i uputite se prema školi. Tamo će vas čekati dežurni učitelj s uputama o daljnjem postupanju. Nemojte koristiti mobilne telefone za kontakte s ostalim članovima obitelji, jer će kontakt uspostaviti učitelji.
5. Postupite prema uputama učitelja.

ZA VRIJEME ODLASKA SVOJIM KUĆAMA

1. Ukoliko se dogodi potres nakon što ste napustili školsku zgradu i krenuli svojim kućama budite mirni, odmaknite se od objekata koji bi se mogli srušiti.
2. Odmaknite se od rubova kuća da na vas ne bi pali crijepovi ili komadi žbuke.
3. Pokrijte glavu torbom, debljom odjećom ili rukama da se zaštitite od mogućih, padajućih predmeta.
4. Nakon prestanka trešnje mirno, ali bez nepotrebnog zadržavanja požurite svojim kućama.
5. Prethodno se javite svojim roditeljima i slijedite njihove upute.

PROTOKOL POSTUPANJA U SLUČAJU POTRESA ZA UČITELJE I STRUČNE SURADNIKE

Škola u kojoj se održava nastava je sigurna od potresa, kakvi su se dogodili u našoj zemlji. Ne očekujemo većih problema, no uvijek moramo postupati odgovorno prema sebi i drugima. Stoga je posebno važno da postupate mirno i staloženo, ali i odlučno. I vi imate pravo bojati se i biti zabrinuti, ali vaši postupci ulijevaju sigurnost i svojim mirnim i staloženim ponašanjem pomažete učenicima u ovim trenucima.

1. Ukoliko se dogodi potres za vrijeme trajanja nastave, a nalazite se u učionici, dok traje potres i trešnja, uputite učenike da stanu uz nosivi zid učionice. Odmaknite se od staklenih površina ili od visokih predmeta, ormara i slično.
2. Ukoliko ne postoji sigurna mogućnost stati uz zid, uputite učenike da čučnu ispod klupe.
3. Uputite učenike da zaštite glavu jaknom, rukama ili torbom u slučaju urušavanja stropa, da ih padajući dijelovi ne bi ozlijedili.
4. Ne napuštajte zgradu dok traje potres.
5. Nakon smirivanja trešnje, povedite učenike evakuacijskim putem na zbornu mjesto.
6. Prikaz evakuacijskog puta nalazi se na hodniku ispred učionica.
7. Učenici s posebnim potrebama idu uz pratnju svog asistenta ili pomoćnika, ako te osobe nema važno je zadužiti nekog učenika koji će biti pomoć i podrška tom učeniku, to određuje razrednik razreda.
8. Na zbornom mjestu mirno upućujte učenike o ponašanju i ostanite u grupi.
9. Uputite učenike da ne koriste mobilne telefone za kontakte s ostalim članovima obitelji.
10. Ukoliko ravnateljica ili tajnica nisu s vama na zbornom mjestu, nazovite ravnateljicu na mobitel i predajte joj izvješće o sigurnom dolasku na zbornu mjesto.
11. Zbornu mjesto je točno određeno i ne smije se mijenjati.
12. Ravnateljica će preko mrežne stranice škole objaviti podatke o zbrinutosti i sigurnosti učenika.
13. Ravnateljica će kontaktirati razrednike i zamoliti ih da svojim komunikacijama obavijeste sve roditelje svojih učenika o njihovoj zbrinutosti i sigurnosti.
14. Uputite učenike da ne napuštaju zbornu mjesto. Cijelo vrijeme morate znati gdje se nalazi učenici s kojima ste napustili učionicu. Ravnateljica će vam javiti kako i kada ćete napustiti zbornu mjesto, vraćate li se u učionice ili se organizira povratak učenika kućama.
15. Na zbornom mjestu bit će zadužen stručni suradnik i/ili voditelj škole i jedan učitelj koji će ponijeti torbicu za pružanje prve pomoći, ovdje je važno da učenici koji imaju neke lijekove ili pomagala to imaju uz sebe u džepu svoje jakne (pumpica za astmatičare, inzulin za dijabetičare, ...)
16. Ukoliko neki roditelji dođu po svoju djecu, možete ih pustiti, ali o tome morate obavijestiti ravnateljicu.
17. Nakon svakog potresa ravnateljici predajte izvješće o sigurnosti i zbrinutosti učenika koji su s vama. Ravnateljica će, na opisani način, obavijestiti roditelje o sigurnosti i zbrinutosti učenika.

PROTOKOL POSTUPANJA U SLUČAJU POTRESA ZA ADMINISTRATIVNO - TEHNIČKO OSOBLJE

Ravnateljica, tajnica i računovođa za vrijeme potresa stoje uz zid odmaknuti od polica, i svega što bi moglo pasti na njih. Nakon potresa izlaze na glavni izlaz i odlaze na zbornu mjesto.

Kuharice, spremačice i domar, za vrijeme potresa stoje uz zid odmaknuti od polica, i svega što bi moglo pasti na njih. Nakon potresa izlaze na glavni izlaz i odlaze na zbornu mjesto.

Domar nakon potresa, gasi struju, plin, grijanje i vodu prema potrebi, pregledava zgradu izvana i iznutra i provjerava eventualne štete.

Spremačice i domar svako jutro otključavaju ulazna vrata i sve ulaze u školu te tako otključana ostaju do završetka nastave, kada sve zaključavaju.

PLAN EVAKUACIJE

OŠ ZMAJEVAC

Učenici 1.-4. razreda i eventualno drugih razreda, smještenih u prizemlju, izlaze na glavni ulaz/izlaz. Odmaknut će se od školske zgrade i otići do zbornog mjesta.

Vrtić se nalazi u prizemlju, evakuacija polaznika vrtića odvija se u pratnji odgajateljice na ulaz kod botaničkog vrta.

Učenicima 5.-8. razreda smješteni na prvom katu, evakuacija je stubama, a izlaze na glavni ulaz/izlaz. Odmaknut će se od zgrade i otići do zbornog mjesta.

Ako se učenici nalaze u **sportskoj dvorani ili u knjižnici**, nakon potresa odlaze sa svojim učiteljima na zbornu mjesto, a izlaze na **ulaz/izlaz kod botaničkog vrta**.

ZBORNO MJESTO: Parking ispred škole (autobusno stajalište)

PŠ NOVI BEZDAN

Učenici 1.-4. r. i učenici 5.-8. razreda izlaze na glavni ulaz/izlaz i odlaze na zbornu mjesto.

ZBORNO MJESTO: Školsko igralište

PŠ SUZA

Učenici 1.- 4. razreda izlaze na glavni ulaz/izlaz i odlaze na zbornu mjesto.

ZBORNO MJESTO: Parking u krugu škole, pored ograde

PŠ KOTLINA

Učenici 1.- 4. razreda izlaze na glavni ulaz i odlaze na zbornu mjesto

ZBORNO MJESTO: Nogometno igralište

ZAPOSLENICI ŠKOLE I DRUGE OSOBE KOJE SE EVENTUALNO ZATEKNU U ŠKOLI

Učitelji koji nisu s učenicima te drugi zaposlenici izlaze nakon trešnje na glavni izlaz i odlaze na zbornu mjesto.

Stručna služba mora biti na zbornom mjestu i kod sebe imati komplet za pružanje prve pomoći i svake druge pomoći ako zatreba.

VII. POSTUPANJE ŠKOLE U KRIZNIM SITUACIJAMA

KRIZA I KRIZNI DOGAĐAJ

Krizni događaj je iznenađan i/ili rijedak događaj koji djeluje izrazito uznemirujuće ili stresno na većinu ljudi. Uključuje mogući ili stvarni gubitak osoba, stvari ili vrijednosti važnih za pojedinca, odnosno skupinu.

I djeca i odrasli imaju osjećaj da ga ne mogu sami savladati (ili izaći iz krize) koristeći uobičajene mehanizme suočavanja. Može imati učinak na pojedinca, skupine, razrede ili Školu kao zajednicu.

Kriza je psihičko stanje uzrokovano nekim kriznim događajem i manifestira se kroz reakcije koje se mogu javiti neposredno, tijekom samog događaja, ali i kao odgođene reakcije na taj događaj. Kriza se odnosi na vrijeme koje uključuje sam krizni događaj i razdoblje reakcija nakon njega. U kriznoj situaciji javlja se osjećaj gubitka kontrole, preplavljenost osjećajima i misaona smušenost. Unutarnja ravnoteža je narušena i osjećaj ranjivosti izrazito je snažan.

KRIZNI TIM ŠKOLE

U svrhu predviđanja potreba i zadataka Škole za vrijeme kriznih situacija osnovan je Krizni tim. Stalni članovi Kriznog tima su svi stručni suradnici (psiholog, pedagog i knjižničar). Ovisno o kriznoj situaciji pridruženi članovi Kriznog tima mogu biti pojedini učitelji, odnosno razrednici.

SMJERNICE ZA POSTUPANJE U KRIZNIM SITUACIJAMA

Krizni tim postupa prema Smjernicama za postupanje u kriznim situacijama, s kojima su članovi upoznati prije krizne situacije. Krizni tim postupa do dolaska Tima za psihološke krizne intervencije, surađuje sa Timom za psihološke krizne intervencije te nakon odlaska Tima za psihološke krizne intervencije iz Škole, prema potrebi (u slučaju suicida učenika) provodi postvenciju*.

TIM ZA PSIHOLOŠKE KRIZNE INTERVENCIJE U SUSTAVU ODGOJA I OBRAZOVANJA

Ministarstvo znanosti i obrazovanja imenovalo je članove Tima za psihološke krizne intervencije u sustavu odgoja i obrazovanja koji u slučaju kriznog događaja pokriva potrebe u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama, učeničkim domovima i visokoškolskim ustanovama.

Ako se u Školi dogodio neuobičajeno težak događaj kao što je:

1. događaj u kojem je netko ozbiljno ozlijeđen ili ugrožen (na primjer: kada učenik ili djelatnik Škole doživi ranjavanje, silovanje, talačku krizu, pokušaj ubojstva ili samoubojstva...),
2. stradavanje sa smrtnim posljedicama (na primjer: samoubojstvo, ubojstvo, utapanje, prometna nesreća, nesretni slučaj),
3. katastrofa u kojoj je došlo do većih šteta i/ili ljudskih gubitaka (na primjer: poplava ili požar).

ravnateljica Škole informira o kriznom događaju i podnosi zahtjev Ministarstvu znanosti i obrazovanja za pokretanjem krizne intervencije putem e-pošte: krizne-intervencije@mzo.hr ili na broj telefona 01 4594 461 (Uprava za potporu i unapređenje sustava odgoja i obrazovanja).

U tu svrhu potrebno je prikupiti osnovne podatke o događaju:

- a) Što se dogodilo?
- b) Kada se dogodilo?
- c) Gdje se dogodilo?
- d) Broj osoba uključenih u događaj?
- e) Tko je bio izravno i neizravno uključen u događaj?
- f) U kakvom su stanju, kako reaguju, gdje se nalaze te osobe?
- g) Je li neka od hitnih službi već intervenirala (policija, hitna medicinska pomoć)?
- h) Je li u Školi već nešto učinjeno radi ublažavanja psiholoških posljedica događaja?

Na temelju prikupljenih podataka ravnateljica i Krizni tim škole utvrđuju potrebu za kriznom intervencijom.

Pokretanje psiholoških kriznih intervencija u sustavu odgoja i obrazovanja

* Postvencija je organizirana intervencija nakon suicida u svrhu prevencije novih suicida

VIII. SLUŽBENA ZABILJEŠKA O DOGAĐAJU I POSTUPANJU

Zabilješka o događaju i postupanju treba sadržavati sljedeće stavke:

- Datum događaja
- Mjesto i vrijeme događaja
- Sudionici događaja
- Opis događaja
- Poduzete aktivnosti
- Bilješka o razgovoru s učenikom/učenicima
- Bilješka o razgovoru s roditeljima

IX. PRILOZI

PRILOG 1. Kako razgovarati s učenikom o nasilju?

U situacijama saznanja o bilo kojoj vrsti nasilja između djece i nad djetetom, prvi razgovor s učenikom koji učitelj obavlja potrebno je provesti prema sljedećim smjernicama:

1. Pristupiti učeniku, uočiti i reflektirati primijećeno (situaciju i emociju): npr. Primijetio sam da se u posljednje vrijeme nešto događa između tebe i tvojih vršnjaka te vidim da se osjećaš tužno/razočarano/uznemireno/napeto/(...) želio bih ti pomoći ako mogu. Želiš li razgovarati o tome što se događa?
2. Ukoliko je učenik sam pristupio učitelju, pohvaliti postupak: npr. Pokazao/la si veliku snagu i hrabrost što si me o tome obavijestio/la.
3. Aktivno slušati učenika i dopustiti mu da samostalno opiše situaciju. U razgovoru je potrebno postavljati otvorena pitanja npr. Što se dogodilo?, Tko je sve sudjelovao?, Gdje se to dogodilo, Koliko to traje? (...), NE postavljati zatvorena pitanja (npr. Je li te boljelo?) ili sugestibilna pitanja (npr. Je li i Ivan sudjelovao u tome ili samo Petar?).
4. U slučaju saznanja ili sumnje na seksualno nasilje - saslušati dijete i dopustiti mu da samostalno opiše situaciju, na način i u opsegu kako to samo želi.
5. Parafrazirati rečeno u svrhu provjere razumijevanja: npr. Ako sam dobro razumio, ono što mi želiš reći je (...).
6. Validirati emociju koju uočavate i pružiti podršku: npr. Vjerujem da je bilo vrlo teško to sve doživljavati i da se zbog toga osjećaš tužno/ljuto/razočarano. To što osjećaš je sasvim u redu. Za ovo što si mi ispričao je potrebna velika snaga i hrabrost i ti si je upravo pokazao.
7. Postaviti granice u okviru svojih kompetencija i odgovornosti te obveze obavješćavanja Tima za koordiniranje aktivnosti u slučajevima nasilja: npr. Budući da je ono što si mi rekao nešto što ugrožava tebe, tvoju sigurnost i tvoj život, ja sam zbog toga dužan o tome obavijestiti i naše stručne suradnice i ravnateljicu. Volio bih da o tome porazgovaraš i s nekom od njih, one imaju znanja i iskustva i mogu ti pružiti pomoć u ovome i dati informaciju što činiti dalje. Što kažeš na to? Ukoliko želiš, mogu ja otići s tobom do nekoga od njih.

PRILOG 2. Kako razgovarati s učenikom u situaciji samoozljeđivanja i/ili suicidalnih namjera?

a) Smjernice za učitelje:

Pohvaliti postupak: npr. Pokazao/la si veliku snagu i hrabrost što si me o tome obavijestio/la.

Uočiti i reflektirati emociju koju primjećujete: npr. Vidim da se osjećaš tužno/razočarano/uznemireno/napeto/(...) želio/željela bih ti pomoći ako mogu. Želiš li razgovarati o tome što se događa?

Parafrazirati rečeno: npr. Čini mi se da je pred tobom teško životno razdoblje i da smatraš da je samoozljeđivanje jedino što ti pomaže, no siguran/na sam da postoje i drugi načini.

Postaviti granice u okviru svojih kompetencija i odgovornosti: npr. Ja nemam toliko znanja o ovome, stoga bih predložio/la da razgovaraš s nekim od naše stručne službe u školi, oni imaju znanja i iskustva i mogu ti pružiti pomoć u ovome. Što kažeš na to? Ukoliko želiš, mogu ja otići s tobom do nekoga od njih.

b) Kako pristupiti osobi koja se samoozljeđuje vidi u: Samoozljeđivanje - kako pomoći drugima? (engl Self - Harm: How to help others?)

PRILOG 3. Popis ormarića prve pomoći

Ormarići prve pomoći postavljeni su na sljedećim mjestima u prostoru škole:

- zbornica
- školska kuhinja
- kabinet tjelesno-zdravstvene kulture

PRILOG 4

Obrazac o prijavi nasilja među djecom i mladima:

Naziv tijela koje dostavlja obavijest

OBRAZAC O PRIJAVI NASILJA MEĐU DJECOM I MLADIMA

1. Ime, prezime i OIB djeteta/djece počinitelja:

2. Ime, prezime OIB i kontakt roditelja/skrbnika djeteta/djece počinitelja:

3. Ime, prezime i OIB djeteta/djece žrtve/žrtava:

4. Ime, prezime, OIB i kontakt roditelja/skrbnika djeteta/djece žrtve/žrtava:

5. Datum počinjenja nasilja: _____

6. Opis događaja i ponašanja sudionika * :

_____
_____
_____
_____
_____
_____

7. Mjesto događaja: _____

8. Dodatni podatci (npr. dijete žrtva/počinitelj s teškoćama u razvoju, nepoznavanje jezika i dr.)

_____

OBAVIJEST DOSTAVITI (označiti primatelja):

- policija - *nadležna PU* _____
- Hrvatski zavod za socijalni rad- *nadležni PU* _____
- škola koju dijete/djeca pohađa/ju _____
- zdravstvena ustanova _____
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo (skolska.medicina@hzjz.hr)
- Županijski koordinator** _____

Mjesto i datum : _____

Ime, prezime i potpis ovlaštene osobe:

_____

Ove Mjere povećanja sigurnosti i protokole postupanja donio je Školski odbor Osnovne škole Zmajevac, Zmajevac na sjednici održanoj 25. 4. 2025. godine, na prijedlog ravnateljice i nakon rasprave na Učiteljskom vijeću. Ovaj Protokol je objavljen 28. 4. 2025. godine na oglasnoj ploči Škole i mrežnim stranicama Škole te stupa na snagu osmog dana od dana njegove objave na oglasnoj ploči Škole.

Stupanjem na snagu ovih Mjera povećanja sigurnosti i Protokola postupanja prestaje važiti Protokol o postupanju škole u slučaju nasilja KLASA: 011-01/24-02/02; URBROJ: 2100-18-01-24-01 od 16. 10. 2024.

Ovaj Protokol objavljen je na oglasnoj ploči Škole dana 28. 4. 2025. godine. a stupio je na snagu dana 6. 5. 2025.

Klasa: 011-01/25-02/05
Urbroj: 2100-18-01-25-01
U Zmajevcu, 28. 4. 2025. godine

Ravnateljica Škole:
Kinga Kolar, prof.

Predsjednica Školskog odbora:
Julianna Kosić